

της· αἱ σοβαρότεροι ἐνυπάρχουσι μετὰ τῶν κεραιῶν των, αἱ ὑψηλότεροι μετὰ τῶν κηλαδηνάτων των, πᾶσαι ὁμοῦ συνηθροισμένοι ἐν μιᾷ καὶ πολλαπλῇ φωνῇ ὡς τὸ ἀκτινοβόλον ἐκεῖνο ῥόδον, ὅπερ εἶδεν ὁ Δάντε καὶ οὐτινος ἐκάστη ψυχὴ ἀπετέλει ἕκαστον φύλλον. Ἄσμα εἴκοσι φθόγγων παρήγαγε τόσον ἀντιθέτους συγκινήσεις . . .

Ἡ δὴ δύναμις ἀκατανίκητος τῆς ἐπιθυμίας καὶ τοῦ ρεμβαροῦ! μάτην πειρώμεθα νὰ σὲ κατακλείσωμεν εἰς τὰ μυχαιάτατα ἡμῶν· ἀδύνατον νὰ σὲ ἐξαφανίσωμεν. Τριάκοντα ἔτη ἐργασίας, ἀριθμῶν καὶ πείρας, ἐπεσωρεύθησαν ἐπὶ τῆς πηγῆς· τὴν νομίζει τις ἀποξηρανθεῖσαν, καὶ αἴφνης ἅμα τῇ συνεπαφῇ μεγάλης τινὸς ψυχῆς ἀναδρῦει ζωηρὰ ὑπέροπτε· τὸ πρόχωμα διερράγη, καὶ αἱ βάρειται, αἱ στερωρῶς συγκεκολλημένοι ὕλοι δι' ὧν ἦτον ἐμπεφραγμένη ἡ ἔξοδος, ἀνατιναχθεῖσαι ὑπὸ τῆς διαρρήξεως, ἐπαυξάνουσιν ἔτι τὴν δύναμιν τοῦ ρεύματος. Κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν ἐπανεβλεπον τῇ στιγμῇ ἐκεῖνη τὰ τοπεῖα τῶν Ἰνδιῶν, μόνον ἄξια διὰ τῆς σφοδρότητος τῶν ἀντιθέσεων των νὰ παράσχωσιν εἰκόνας τοιαύτης μουσικῆς. Κατὰ τὴν στιγμὴν τῶν ἐτησίων ἀνέμων τῶν Ἰνδιῶν, τὰ συνεπισησσορευμένα νέφη ἀποτελοῦσιν αἰθαλώδη τοῖχον διεξαπλούμενον ἐφ' ὅλου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅλης τῆς θαλάσσης· ἐπὶ τοῦ ἀνακλώδους τούτου ὄγκου, οἱ λάροι ἵπτανται κατὰ κλιμάδας, καὶ ἡ τρομερὰ μαυρίλα, ὑπὸ τῶν λευκῶν πτερῶν διαστιζομένη, προχωρεῖ πρὸς τὴν γῆν ἐξαφανίζουσα τὸ διάστημα καὶ κατακλύζουσα διὰ τοῦ ἀτμοῦ τῆς τὰ ἀκρωτήρια. Κατὰ τελευταίαν τινὰ ὥραϊαν ἡμέραν εἶδον μακρόθεν τὰς Μαλδίβας, δωδεκακισχίλια νησίδρια ἐν ἀδαμαντίνῃ θαλάσῃ· πάντα σχεδὸν εἰσὶν ἔρημα· τὸ κῆμα καθυδαίνει ἐντὸς τῶν ὀμίσεων των, ἡ περιβάλλει αὐτὰ δι' ἀργυρῶν κροσσῶν. Ὁ ἥλιος ῥίπτει κατὰ δραγματὰς τὰ πυρῶδη του βέλη· εἰς τὰς δίνας τῶν πορθητῶν ρεύματα χρυσοῦ ἀπέφθου ἀναθρώσκουσιν ἐκ τῶν συναντωμένων κυμάτων. Ἡ μεγάλη θαλασσία θόνη διαυλακουμένη ὑπὸ ἀνεμοστροβίλων ὁμοιάζει πρὸς μέταλλον ἄρτι ἐξελθόν τοῦ σιδηρουργείου πλήρες ἐγκαύστων ἀραβουρημάτων· μυριάδες ἀστραπῶν σπινθηροβολουσὶν ἐπὶ τῶν νώτων της. Ὁ ἀὐπθέτε τις ὅτι βλέπει θησαυρὸν Ἰνδοῦ ἡγεμόνος, ὅπλα καὶ κοσμήματα, ἐγχειρίδια μὲ λαβὰς ἐκ μαργάρου, ἐνδύματα συνηραμένα ἐκ σαπφειρῶν, σμαραγδίνους πτεροθυσάνους ἐπὶ περικεφαλαίων, ζώνας χρυσοῦς, μετὰξας ἀνοικτοῦ χρώματος χρυσοῦ διακεκοσμημένας καὶ ἀστεροειδῶς διὰ μαργαριτῶν διακεκοσμημένας. Τὸν οὐρανὸν δὲ ἐκεῖνον μὲ τὴν φλογεράν του λευκότητα πρὸς τί νὰ τὸν συγκρίνω;

Ὅταν νεαρὰ καὶ περικαλλῆς γυνή, ἀνθηρὰ τὴν ἡλικίαν καὶ φρικτωσὰ ἐξ ἡδονῆς, καταστόλιστος διὰ τὸν γάμον της ἐφόρεσε τὴν χρυσοῦν της κτέ-

να ἐπὶ τῆς κόμης, τὰ ἐκ μαργαριτῶν περιδέραια εἰς τὸν τράχηλον, τὰ ἐκ ῥουβινίων ἐνώτια εἰς τὰ ὠτά της, ὅταν πάντα τῆς ἀδαμαντοθήκης της τὰ κοσμήματα καταυγάζουσι διὰ τῶν φλογῶν των τὸ ζῶν ῥοδόχρουν τῆς σαρκὸς αὐτῆς, πολλάκις προσαρμύζει εἰς τὸ μέτωπόν της κυματίζοντα λευκὸν πέπλον· ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν της πληροῖ αὐτὸν φωτὸς, καὶ τὸ διαφανὲς ὕφασμα ὑφ' ὃ φαίνεται κρυπτομένη, ἀποτελεῖ λαμπρότητα περιουγάζουσαν αὐτήν. Τοιαύτη ἡ θάλασσα ἐκεῖνη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν της, ἐν τῇ ἀφθονίᾳ τῆς ρευστῆς ἐκεῖνης λάμπσεως, παρὰ τὴν ἀντίθεσιν τῶν πελιδνῶν νεφῶν, θελκτικὴ καὶ θεσπεσία ὡς ὁ θεῖος ὕμνος τοῦ μεγάλου τούτου ἀνθρώπου μετὰ τὴν μακρὰν τοῦ ἀπελπισμοῦ του νύκτα. Καὶ αὕτη ἐπίσης ταραττεῖ πολὺ, εἶνε ὑπὲρ τὸ δέον ὥραϊα, διεγείρει ἐν ἡμῖν κατὰ συμπάθειαν, ὅτι καὶ οὗτος. Ἐνώπιον τούτου ὡς ἐνώπιον ἐκεῖνης παύει τις ἀκούων ἢ βλέπων πρᾶγμα τι μεμονωμένον, περιορισμένον τι ὄν, τμήμα τι τῆς ζωῆς. Τὸν παγκόσμιον χορὸν τῶν ζώντων αἰσθάνεται τις ἀγαλλόμενον ἢ θρηνηδοῦντα, τὴν μεγάλην ψυχὴν ἧς ἡμεῖς εἴμεθα αἱ σκέψεις, τὴν φύσιν δλόκληρον ἀκαταπαύτως τραυματιζομένην ὑπὸ τῶν ἀκρωτηριαζουσῶν ἢ κατασυντριβουσῶν αὐτὴν ἀναγκῶν, ἀλλὰ παλλομένην ἐν τῷ κόλπῳ τῆς κηδείας της καὶ ἐν μέσῳ μυριάδων νεκρῶν ἐπιστρωννούντων αὐτήν, ἀνατείνουσαν πάντοτε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖράς της πλήρεις νέων γενεῶν, μετὰ τῆς ὑποκώρου, τῆς ἀνεκφράστου, τῆς ἀείποτε κατασελλομένης καὶ ἀείποτε ἀναβώσης κραυγῆς τῆς ἀκορέστου ἐπιθυμίας.

Ἐθεώρουν τὸν Γουλιέλμον· εὐρισκόμεθα σχεδὸν ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει καὶ προῦχωρήσαμεν ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ, ὀλίγον ἔλειψε νὰ προστρίψωμεν πρὸς ἀλλήλας τὰς γερωντικὰς μας μορφὰς· ἀλλ' ἐμαντεύσαμεν τὴν ἰδέαν ἡμῶν, ἐγὼ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐκεῖνος εἰς τοὺς ἰδικούς μου, καὶ ἐμειδιάσαμεν· εἶνε ἱκανὸν νὰ τεινώμεν τὰς χεῖράς μας ἐν τῇ ἡλικίᾳ μας. Ἐπὶ τούτῳ ἀνεχώρησα χωρὶς νὰ εἶπω τίποτε. Μοὶ φαίνεται ὅτι τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην παρεσκευάσαμεν τὸ τέιον, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐπίομεν...

A. Π. ΚΟΡΓΙΔΗΣ.

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΛΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σαυδῶ].

Συνέχεια ἐκτὸς σελ. 820 τοῦ 18' τόμου.

Βῆμα ἀπότομον καὶ σταθερὸν ἤχησεν ἀμέσως ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ διαδρόμου καὶ τὸ ἀναγγελλὴν πρόσωπον εἰσῆλθε στρατιωτικῶς. Ἐφῄρει ὑψηλὰ στρατιωτικὰ ὑποδήματα μὲ πτερινιστῆρας καὶ εἰς τὴν χεῖρα ἐκράτει τὸν πῆλον καὶ τὸ μαστίγιόν του. Καίτοι δὲ καταβεβλημένος ἐκ τῆς κακοπαθείας καὶ τῶν θλίψεων, ἐφαίνετο μόλις τριακοντούτης. Εἶχε τὸ μέτωπον ὑψηλόν, ἐπ' αὐτοῦ

δὲ διέκρινέ τις προώρους τινὰς ρυτίδας· τὰς παρειαῖς ἰσχνάς, τοὺς ὀφθαλμοὺς βυθισμένους ἐντὸς τῶν κογχῶν, τὰ χεῖλη λεπτά καὶ ὠχρά, σκιαζόμενα ὑπὸ πυκνοῦ καὶ μελαγχροῖνου μύστακος, τὸ ὕφος εἰλικρινές καὶ ἀποφασιστικόν, τὴν στάσιν ὑπερήφανον, ὀλίγον τι ἀγέρωχον μάλιστα. Ἄλλ' ἢ φυσιογνωμία του ἦτο ἐξ ἐκείνων, ἃς ὁ μὲν κόσμος θεωρεῖ μᾶλλον ὡς δυσειδεῖς, οἱ δὲ καλλιτέχναι ἔχουσι γενικῶς τὴν ἀδυναμίαν νὰ θεωρῶσιν ὠραίας. Μακρὸς κυανοὺς ἐπεנדύτης, θυληκωμένους μέχρι τοῦ λαιμοῦ, περιέσφιγγε τὸ ὑψηλόν, εὐθὺ καὶ χάριεν αὐτοῦ σώμα. Ἄμα δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐκείνην, ἣν ἐφάνη ὅτι ἀνεγνώρισε, τὸ βλέμμα του ἐπραύνηθη καὶ ἡ καρδιά του ἐταράχθη· ἀλλὰ συνελθὼν πάραυτα ἐκ τῆς ἀκουσίου ἐκείνης συγκινήσεως, διήλθε βήματά τινα μακρὰν τῆς βαρωνίδος καὶ προσέκλινεν ἐλαφρῶς πρὸς αὐτήν· ἔπειτα δὲ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν μαρκήσιον·

— Εἶναι ὁ κύριος μαρκήσιος, πρὸς ὃν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὀμιλήσω, ἠρώτησε μετὰ ψυχρᾶς εὐγενείας ἀναμνησκούσης εἰσέτι τὴν ἕξιν τοῦ διατάσσειν.

— Μάλιστα, κύριε, δύναμαι καὶ ἐγὼ νὰ ἐρωτήσω...

— Ἀμέσως, κύριε, ὑπέλαθε ψυχρῶς ὁ νεανίας. Ἄν δέ, ὡς ὑποθέτω, ἡ κυρία, πρὸς ἣν ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀποτεινῶμαι, εἶναι ἡ κυρία Βωμπέρ, τότε μεῖναι, κυρία, προσέθηκε, δὲν εἶσθε διόλου περὶ τὴν μεταξὺ ἡμῶν.

Ἄκτις χαρᾶς ἔλαμψεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς κυρίας Βωμπέρ, ἥτις νῦν καθισύχασεν ἐντελῶς περὶ τῆς ἐπιτυχίας μάχης, ἥς ἡ ἰδία διέγραψε τὸ σχέδιον καὶ ἦν ἠδύνατο οὕτω νὰ διευθύνῃ ἡ ἰδία. Ἀφ' ἐτέρου ὁ μαρκήσιος ἀνέπνευσεν ἐλευθερώτερον, αἰσθανόμενος, ὅτι ἔμελλε νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τόσοῦ μεγάλου στρατηγοῦ.

— Κύριε, λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ καθίσητε, εἶπε καθήμενος ὁ ἴδιος ἀπέναντι σχεδὸν τῆς βαρωνίδος.

Ὁ νεανίας, λαβὼν τὴν ὑποδειχθεῖσαν αὐτῷ ἔδραν, ἐκάθισεν ἀποτόμως· ἀλλὰ σιγῇ ἐπίσημος ἐπεκράτησε μετὰ τῶν τριῶν ἐκείνων προσώπων· ὡς μετὰ δύο ἀντιπαρατεταγμένων στρατῶν πρὶν ἢ δοθῇ τὸ σημεῖον τῆς μάχης. Ἐν τούτοις ὁ μαρκήσιος ἤνοιξε τὴν χρυσὴν ταμβακοθήκην του, ἐβύθισεν ἐν αὐτῇ τὸν ἀντίχειρα καὶ τὸν λιχανὸν καὶ μετ' ἰδιαζούσης χάριτος, ἐντελῶς νῦν ἀπολεσθείσης, ἐπλήρωσε βραδέως καὶ βαθμηδὸν τὴν ρινὰ του δι' ἰσπανικοῦ ταμβάκου.

— Κύριε, τῷ εἶπε, σὰς ἀκούω.

Ὁ νεανίας, μετὰ στιγμῶν τινῶν σκέψιν, ἐστήριξε τὸν βραχίονα ἐπὶ τῆς ἔδρας του καὶ στραφείς πρὸς τὸν γηραιὸν εὐπατρίδην.

— Κύριε μαρκήσιε, εἶπεν ὑψὼν ἐπιτακτικῶς τὴν φωνήν· ἰδοὺ, τριάκοντα σχεδὸν ἔτη παρῆλθον, ἀφ' ὅτου προσηνύνοντο μέγαρα συμβάντα.

Ἡ Γαλλία τότε προσεδόκα· νέος κόσμος ἔμελλε νὰ διανοιγῇ καὶ ὑπόκωφοι μυκηθμοὶ διέτρεχον τὸν ἀέρα διεγείροντες εἰς τὰς ψυχὰς χαρὰν καὶ τρόμον, ἐλπίδα καὶ ἀνησυχίαν. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὑμεῖς δὲν συγκαταλέγεσθε τότε μετὰ τῶν ἐλπίζόντων καὶ ἀγαλλομένων· διότι ἐνῶ ἡ πατρις ἐκινδύνευε, σεῖς ἐγκατελείψατε αὐτήν καὶ ἐκρούθητε ἐπὶ ξένης. Ἐν τούτοις ἡ πατρις σὰς ἀνεκάλεσεν, ἀλλὰ σεῖς ἐκωφεύσατε εἰς τὴν πρόσκλησίν της· οὕτω φαίνεται σὰς ἤρεσκεν αὐτῇ λοιπὸν ἐδήμεισε τὰ ὑπάρχοντά σας, διότι τοῦτο ἦτο δικαίωμά σας.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ μαρκήσιος λησμονήσας τὸ πρόσωπον, ὕπερ, καίτοι χωρὶς νὰ παραδεχθῇ ἀναφανδόν, ἀνέλαβε νὰ ὑποκριθῇ, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τῆς ἔδρας του ὡς πληγωθεὶς αἰγάρου. Ἄλλ' ἐν βλέμμα τῆς κυρίας Βωμπέρ ἀνεχαίτισεν αὐτόν.

— Τὰ ὑπάρχοντά σας ἐκεῖνα, γενόμενα ἰδιοκτησία ἐθνικὴ, ἰδιοκτησία νόμιμος καὶ ἀδιαφιλονείκητος, τὰ ἠγόρασεν εἰς τῶν ἐνοικιαστῶν σας μὲ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του· καὶ ἀφοῦ ἐργάσθη καὶ ἐμόχθησεν, ἀφοῦ μετὰ εἴκοσι πέντε ἔτων ἀγῶνας καὶ προσπαθείας συνέρραψεν, οὕτως εἰπεῖν, τεμάχιον πρὸς τεμάχιον, τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν προγόνων σας, τότε, ἐνῶ σεῖς ἐκάθησθε ἐκεῖ πέραν μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας οὐδὲν πράττων, ἐὰν οὐχὶ ἀποτεινῶν εὐχὰς ἐναντίον τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Γαλλίας, τότε ἐκεῖνος ἀπογυμνωθεὶς αὐτῆς, ὡς ἀπογυμνοῦται τις τοῦ ἐπανωφορίου του, σὰς τὸ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῶν ὤμων.

— Διαόλοε! ἀνεφώνησεν ὁ μαρκήσιος μὴ κρατούμενος πλέον.

Ἀλλὰ δεῦτερον βλέμμα τῆς κυρίας Βωμπέρ τὸν ἐκράτησε καὶ τὸν ἐκάρφωσεν ἄφρονον ἐπὶ τῆς ἔδρας του.

— Τί ἐγοήτευσεν τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, τὸν οὐδὲν ὀφείλοντα ὑμῖν τὸν μὴ ἀγαπῶντα ὑμᾶς, ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς τόσοῦν μέγαν βαθμὸν γενναιοδωρίας, αὐταπαρνήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ; Τί ὤθησεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς χεῖράς σας, τὴν διὰ τῆς ἐργασίας ἠγιασμένην ἐκείνην παρουσίαν, τὴν μόνην παρουσίαν, ἣν ὁ Θεὸς ἀναγνωρίζει καὶ εὐλογεῖ. Τοῦτο δύνασθε ἴσως σεῖς νὰ μὲ πληροφορήσητε. Ἄλλ' ἐκεῖνο, ὕπερ δύναμαι νὰ σὰς βεβαιώσω ἐγὼ, εἶναι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ζῶντος τοῦ υἱοῦ του, οὔτε ἐνδιεφέρετο κἂν ἐὰν ὑπάρχετε. Ἐν τούτοις ἀπέθανε χωρὶς νὰ κρατήσῃ οὔτε μίαν γωνίαν γῆς διὰ τὸν ἔσχατον αὐτοῦ ὕπνον, ἀπέθανεν, ἀφίνων ὑμᾶς ἰδιοκτήτην ἀμέριμον παρουσίας, ἥτις οὐδὲν ἄλλο ἐστοίχισεν ὑμῖν, εἰ μὴ τὸν κόπον ν' ἀνοίξητε τὴν χεῖρά σας καὶ νὰ τὴν λάβητε.

Ὁ μαρκήσιος ἔμελλε νὰ ἀπαντήσῃ, ἀλλ' ἡ βαρωνὶς διέκοψεν αὐτὸν καὶ πάλιν, ἡ μᾶλλον ἐπέβλεπεν αὐτῷ σιγῇ.

— Ἀφοῦ μοι ἐπιτρέψατε νὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν συνέντευξιν ταύτην, εἶπε διὰ τῆς γλυκυτέρας φωνῆς της καὶ μὲ ὕφος λεπτοτάτης εὐγενείας, δεχθῆτε κύριε, νὰ λάβω καὶ ἐγὼ μέρος. Δὲν θέλω προσπαθῆσαι νὰ ἐπαναλάβω ἐκφράσεις σὰς τινὰς ἐγγικτικίας. Εἶσθε νέος καὶ ἡ ἡὼς ἐκείνη, περὶ ἧς μᾶς ὠμιλήσατε, ἐὰν εἶδατε αὐτὴν ἀνατέλλουσαν γνωρίζετε ὡς ἡμεῖς, ὅτι ἦτο ἡὼς αἵματος. Ὁσον διὰ τὰς παρατηρήσεις σας, ὅτι ἐγκατελείψαμεν τὸ ἔδαφος τῆς Γαλλίας καὶ ἐκωφεύσαμεν εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς πατρίδος, μᾶς εἶναι συγχεχωρημένον, κύριε, νὰ μειδιάσωμεν· διότι ἐὰν ἤρχοντο νὰ σᾶς εἴπωσιν, ὅτι τὸ μέγαρον τοῦτο ἐπαπειλεῖ νὰ πέσῃ εἰς ἐρείπια, ἐάντ' ὀλίγον τοῦτο ἔτρεμεν ὑπὸ τοὺς πόδας μας καὶ ἡ ὄροφ' ἑτοιμόρροπος ἔτριζεν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας, ἠθέλετε τότε μείνει ἀτάραχος ἐπὶ τῆς ἔδρας ταύτης; Ἐὰν ὁ δῆμιος, τὸν πέλεσκον κρατῶν ὀπισθὲν του κεκρυμμένον, σᾶς ἐκάλει μὲ φωνὴν προσποιημένης ἀγαθότητος, ἠθέλετε τρέξει πρὸς αὐτόν; Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν τὰ παιδαριώδη ταῦτα καὶ ἄς προσθέσω μίαν ἔτι λέξιν.

Μᾶς αἰτιάσθε, ὅτι ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἀπεινάμαμεν εὐχὰς ἐναντίον τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι πλάνη, κύριε. Πρώτην ἤδη φορὰν σᾶς βλέπομεν καὶ δὲν γνωρίζομεν οὔτε τίς εἶσθε, οὔτε ποῖον συμφέρον σᾶς ἔφερον ἐδῶ· ἀλλ' αἰσθανόμεθα ὅτι δὲν εἶσθε ἐκ τῶν φίλων μας καὶ ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων σας καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ σας μᾶς ἐπιβάλλει ἐπιθυμίαν νὰ κερδίωμεν τοὺς ἀλάστον τὴν ὑπόληψίν σας ἐν ἐλευθείῃ τῆς συμπαθείας σας. Πιστεύσατε λοιπὸν, ὅτι μεταξὺ τῶν μεταναστῶν, τῶν ὑπὲρ τὸ δέον ἔως συκοφαντηθέντων, ὑπῆρχον καρδίαι εὐγενεῖς καὶ μεγάλαι, ἀγαπῶσαι τὴν πατρίδα καὶ ἐπὶ ξένης γῆς. Μᾶτῃν ἡ πατρίς μας ἀπέριψεν ἐκ τῶν κόλπων της· ἡμεῖς ἐλατρεύομεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ μας. Ἐρωτήσατε τὸν μαρκήσιον, ἐὰν αἱ εὐχαὶ μας δὲν παρηκολούθησαν τὴν ἀγνώμονα καὶ περιλημμένην ἐκείνην πατρίδα εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκστρατείας, εἰς ὅλα τὰ πεδία τῆς μάχης! Ἄς σᾶς εἴπῃ, ἐὰν ὑπάρχῃ εἰς ἐκ τῶν θριάμβων της, μὴ διεγείρας ὑπερηφάνειαν ἐν τῇ καρδίᾳ μας! Ἡ μάχη τοῦ Ῥοκροά δὲν σμικρύνει διόλου τὴν τοῦ Ὁρστερλιτς καὶ ἡ τῆς Μπουβὶν καὶ τοῦ Μαρέγκω εἶναι μάχαι ἀδελφαί. Δὲν συνέδησαν μὲν ὑπὸ τὴν αὐτὴν σημαίαν, ἀλλὰ πάντοτε ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς τροπαιοῦχοι Γαλλίας.

— Κάλλιστα, εἶπεν ὁ μαρκήσιος, ἀνοίγων τὴν ταμβακοθήκην του.

Καὶ ἐνῶ ἔφερε τὴν καστανόχρουν κόνιν εἰς τὴν ῤινά του, ἐνδομύχως ἐψιθύρισεν·

— Ἀναμφιβόλως ἡ βαρωνίς, ἔχει τὸν διάβολον μέσα της.

— Καὶ τώρα, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἀφοῦ ἄπαξ ἐξωφλήσαμεν τὸν μικρὸν τοῦτον λόγαριασμόν, ἐὰν μὲν ἤθελες νὰ μᾶς ὑπενθυμίσητε

τὰ ὅσα ὀφείλομεν εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀγαθοτάτου τῶν ἀνθρώπων, ἐὰν εἰς τοῦτο μόνον περιορίζεται ἡ ἐντολὴ σας, θέλω, προσθέσει, κύριε, ὅτι εἶναι αὕτη εὐγενὴς ἐντολὴ, ἀναμφιβόλως, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξεπληρώσαμεν τὰ χρέη μας ἐκεῖνα, νομίζω ὅτι ἐκάμετε κόπον ἀνωφελῆ. Τέλος, ἐὰν ἐπιμένετε νὰ μάθητε τί γόητρον ὑπέστη ὁ κύριος Σταμπλῆ, ὥστε νὰ ἀποκαταστήσῃ πάλιν εἰς τὰς ἰδιοκτησίας τῆς οἰκογένειαν ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἐπιδαφιλεύσασαν εὐεργεσίας εἰς τοὺς προγόνους του, θέλω σᾶς εἶπει, ὅτι δὲν ὑπήκουσεν εἰ μὴ εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τῆς εὐγενοῦς ψυχῆς του. Σεῖς μὲν βεβαιοῦτε, ὅτι ὁ Κύριος Σταμπλῆ ζῶντος τοῦ υἱοῦ του, οὐδ' ἐσκέπτετο καὶ ἐὰν ἡ οἰκογένεια αὕτη ὑπῆρχεν· ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι συκοφαντεῖτε τὴν μνήμην του. Ἐὰν ὁ υἱὸς του ἐπάνηρχετο ἐν μέσῳ ἡμῶν . . .

Ἐὰν ὁ υἱὸς του ἐπάνηρχετο ἐν μέσῳ ἡμῶν! ἀνέκραξεν ὁ νεανίας κρατῶν τὴν ὀργὴν του. Ἄς ὑποθέσωμεν ἀληθῶς, ὅτι ἐπανερχεται· ἄς ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ νεανίας ἐκεῖνος δὲν ἐφρονεῦθη ὡς ἐνόμισαν, ὡς νομίζουσιν εἰσέτι· ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἐκληθῆις ὡς νεκρὸς καὶ ἐγκαταλειφθῆις ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, συνελήφθη ζῶν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἔσυραν αὐτὸν ἀπὸ στέππης εἰς στέππην, μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τῆς Σιβηρίας. Μετὰ δὲ ἐξ ἑτῶν τρομερῶν αἰχμαλωσίας εἰς τὰς παγετώδεις ἐκείνας χώρας, ὑπὸ τὸν σιδηροῦν ἐκείνον οὐρανὸν, ἐλευθερωθῆις τέλος, διαφεύγει καὶ ἔρχεται νὰ ἐπανίδῃ τὴν πατρίδα του καὶ τὸν γέροντα πατέρα του, ὅστις οἶμοι, δὲν περιμένει πλέον αὐτόν! Ἀναχωρεῖ· διέρχεται ἐρημωμένας πεδιάδας· ἐπαίτεϊ καθ' ὄδον τὸν ἄρτον του φαιδρός, διότι τέρμα τῆς μακρᾶς ὁδοπορίας του εἶναι ἡ Γαλλία· καὶ ἤδη βλέπει γοητευτικὸν κατοπτρισμὸν, νομίζει ὅτι διακρίνει μακρὰν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος τὴν πατρικὴν στέγην καὶ καπνὸν ἀναθρῶσκοντα ἀπ' αὐτῆς. Φθάνει τέλος· ἀλλ' ὁ γέρον πατὴρ του ἀπέθανεν, ἡ κληρονομία του διηρηθῆναι καὶ δὲν ἔχει πλέον οὔτε στέγην, οὔτε ἐστίαν. Τί κάμνει; Πληροφορεῖται καὶ μανθάνει, ὅτι ἐπωφελήθησαν τῆς ἀπουσίας του, ὅπως σαγηνεύσωσι τὴν ἀγάπην γέροντος εὐπίστου, ἀτυχοῦς καὶ ἀνυπερασπίπτου· μανθάνει, ὅτι ἀφοῦ διὰ μυρίων τεχνασμάτων καὶ δόλων κατώρθωσαν ν' ἀπογομυνώσωσιν αὐτὸν τῆς περιουσίας του, ἐπλήρωσαν τὰς εὐεργεσίας του διὰ τῆς μελανωτέρας ἀχαριστίας· μανθάνει τέλος, ὅτι ὁ πατὴρ του ἀπέθανεν δυστυχέστερος καὶ πλέον ἐγκαταλειμμένος παρ' ὅσον ἦτο ὅτε ἔζη· τί θέλει πράξει τότε; Λέγω ταῦτα ὡς ἀπλῆν ὑπόθεσιν. Θέλει ἀναζητήσῃ τοὺς αὐτουργοὺς τῶν δολίων ἐκείνων μηχανευμάτων καὶ θέλει τοῖς εἶπει. — Ἐγὼ εἶμαι ὁ νομιζόμενος τεθνηώς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ἠπατήσατε, ὃν ἀπεγομυνώσατε, ὃν ἐπροδώσατε, ὃν ἀφήσατε ν' ἀποθάνῃ δυστυχῆς καὶ ταλαιπωρημένος. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Βερονάρδος Σταμπλῆ! Τί δὲ θέ-

λουσιν ἀποκριθῆ ἐκεῖνοι, Σὺς ἐρωτῶ, κύριε μαρκήσις, σὰς ἐρωτῶ, κυρία βαρωνίς.

— Τί θέλουσιν ἀποκριθῆ! ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ, ὅστις ἀναδεχθεὶς τὸ ὑπὸ τῆς κυρίας Βωμπέρ προσδιορισθὲν αὐτῷ πρόσωπον, ἤλιπες παραπολὺ ἢ ἐλάττωστα εἰς τὸ ἐφ' ἑαυτοῦ κρῖτος καὶ ἡσθάνθη ἀμέσως ὅλον τὸ ἀριστοκρατικὸν αἷμά του ἀναβαῖνον εἰς τὴν κεφαλὴν του. Ἐρωτᾶτε τί ἤθελον ἀπαντήσῃ! . . . ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς πνιγμένης ὑπὸ τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς υπερηφανείας.

— Τί ἀπλοῦστερον, κύριε, εἶπεν ἡ κυρία Βωμπέρ μετὰ θελακτικῆς ἀθωότητος— θέλουσι τῷ εἶπει. — «Πῶς; εἴθε σεῖς, νεαρὲ φίλε, ὃν καίτοι μὴ γνωρίζοντες ἠγαπήσαμεν, ὃν ἐκλαύσαμεν ὡς ἂν εἶχομεν γνωρίσει. Εὐλόγημένος ἄς εἶναι ὁ Θεὸς ὁ ἀποστέλλων ἡμῖν τὸν υἱὸν ὅπως παρεγορήσῃ ἡμᾶς ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ πατρός. Ἐλθετε, ζήσετε μετ' ἡμῶν ἀναπαύθητε ἐν μέσῳ τῶν θωπειῶν ἡμῶν ἐκ τῶν ταιλαιπωριῶν τῆς αἰχμαλωσίας λάβετε ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ μας τὴν θέσιν, ἣν ὁ πατὴρ σας κατεῖχε δι' ὀλίγον καιρὸν ἀτυχῶς! Ἐλθετε τέλος, ὅπως ἐξ ἰδίας ἀντικλήψεως κρίνατε τίνι τρόπῳ λησμονοῦμεν ἡμεῖς τὰς εὐεργεσίας. Ἄς ἀναμίζωμεν τὰ δικαιώματά μας, ἄς ἀποτελέσωμεν καὶ μόνον οἰκογένειαν, ὥστε οἱ συκοφαντοῦντες ἡμᾶς βλέποντες τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀρμονίαν ἐν ἣ ζῶμεν, σιωπήσωσι καὶ σεβασθῶσι τὴν εὐτυχίαν μας». Ἴδου κύριε, τί ἤθελον ἀποκριθῆ οἱ αὐτουργοὶ τῶν δολίων ἐκείνων μηχανημάτων καὶ τῆς προδοσίας. Ἄλλ' ὁμιλήσατε, κύριε, εἰπέτε μας, προσέθηκεν ἡ κυρία Βωμπέρ μετὰ συγκινήσεως, δὲν ἐννοεῖτε, ὅτι ἐνῶ σεῖς ἐνομίσατε ὅτι ἤθελετε μᾶς φοβίσει, διεγείρατε ἀπ' ἐναντίας ἐλπίδας ἐν τῇ καρδίᾳ μας; Ὁ νεαρὸς ἐκεῖνος φίλος, ὃν ἐκλαύσαμεν. . . .

— Ζῆ, ἀπήντησεν ὁ ξένος, καὶ εὐχομαι ὁ νεαρὸς σας ἐκεῖνος φίλος νὰ μὴ σὰς προξενήσῃ περισσώτερα δάκρυα, παρ' ὅσα ἡ εἰδήσις τοῦ θανάτου του σὰς ἔκαμε νὰ χύσῃτε.

— Πού εἶναι; Τί κάμνει; Τί περιμένει καὶ δὲν ἔρχεται; ἠρώτησεν ἐσπευσμένως ἡ βαρωνίς.

— Εἶναι ἐνώπιον ὑμῶν, ἀπήντησεν ἀπλῶς ὁ Βερνάρδος.

— Σεῖς, κύριε, σεῖς! ἀνέκραξεν ἡ κυρία Βωμπέρ μετὰ χαρᾶς καὶ ἐκπλήξεως τοσοῦτον ἐπιτυχῶς προσπεποιημένης ὡς ἂν αὐτὸς ὁ Ραούλ τῆς εἶχεν ἀναστῆ ἐκ νεκρῶν. Καὶ πραγματικῶς, προσέθηκε προσηλοῦσα ἐπ' αὐτοῦ συγκακινημένον ὄμμα, ἀναγνωρίζω νῦν τὸν χαρακτῆρα τοῦ πατρός σας, ἀναγνωρίζω πρὸ πάντων τὸ ὕψος ἐκεῖνο τῆς εὐκρινείας καὶ τῆς ἀγαθότητος—Μαρκήσις, ἰδέτε αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ παλαιοῦ μας φίλου.

— Κύριε, εἶπεν ὁ μαρκήσιος Λασεγλιέρ, μαγνητισθεὶς μᾶλλον ὑπὸ τοῦ βλέμματος τῆς βαρωνίδος ἢ ὑπὸ τοῦ πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ χαί-

νοντος βαρᾶρου, ἀλλ' εἰσέτι παραπολὺ υπερήφανος καὶ παραπολὺ καλὸς εὐπατρίδης, ὥστε νὰ καταδεχθῆ νὰ προσποιηθῆ χαρὰν, ἣν δὲν ἠσθάνετο. Ὅτε μετὰ εἰκοσιπενταετῆ ἐξορίαν ἐπανήλθον εἰς τὰς ἰδιοκτησίας τῶν προγόνων μου, ὁ κύριος πατὴρ σας, ὅστις ἦτο τίμιος καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, με ὑπεδέχθη πρὸ τῆς θύρας τοῦ κήπου καὶ μοι εἶπε τοὺς ἐξῆς ἀπλοῦς λόγους. «Κύριε μαρκήσις, εὐρίσκεσθε εἰς τὴν οἰκίαν σας». Καὶ ἐγὼ νῦν δὲν θέλω σὰς εἶπει περισσώτερον. Εἴθε εἰς τὴν οἰκίαν σας, κύριε Βερνάρδε! θεωρήσατε λοιπὸν τὸν οἶκον τοῦτον ὡς ἰδικόν σας διότι δὲν πρέπει νὰ σὰς ἀφῆσω, δὲν θέλω δεχθῆ ποτέ, νὰ κατοικήσητε εἰς ἄλλον. Ἦλθετε ἐχθρικῶς καθ' ἡμῶν διατεθειμένος, ἀλλὰ δὲν χάνω τὴν ἐλπίδα, ὅτι μετ' ὀλίγον θέλω σὰς ἐπαναφέρει εἰς φιλικώτερα αἰσθήματα. Ἄς ἀρχίσωμεν λοιπὸν νὰ γνωρίζωμεθα ἀμοιβαίως καὶ ἴσως ἐπὶ τέλους ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους. Εἰς ἐμὲ τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐκόλον, ἀλλ' ἐὰν σεῖς δὲν κατορθώσητε τοῦτο, ἔχομεν τότε καιρὸν νὰ ἔλθωμεν εἰς συμβιβασμὸν. Θέλατε δὲ με εὖρει πάντοτε διατεθειμένον νὰ λάβω ὅ,τι μέτρον ἤθελε σὰς εὐχαριστήσῃ.

— Κύριε, ἀπήντησεν ἀγερώχως ὁ Βερνάρδος, δὲν θέλω οὔτε νὰ σὰς γνωρίσω, οὔτε νὰ σὰς ἀγαπήσω διότι οὐδὲν κοινὸν ὑπάρχει μετὰξὺ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ· οὐδὲν κοινὸν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὸ μέλλον. Δὲν ὑπηρετοῦμεν οὔτε τὸν αὐτὸν Θεόν, οὔτε τοὺς αὐτοὺς βωμούς. Σεῖς μὲν μισεῖτε ὅ,τι ἐγὼ ἀγαπῶ, ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ ὅ,τι υμεῖς μισεῖτε. Μισῶ τὸ κόμμα σας, τὴν τάξιν σας, τὰς ιδέας σας, μισῶ ὑμᾶς προσωπικῶς. Ὅθ κοιμηθῶμεν λοιπὸν κακῶς ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην. Λέγετε ὅτι εἴθε διατεθειμένος νὰ λάβωτε οἰονδήποτε μέτρον ἤθελε με εὐχαριστήσῃ, ἀλλ' οὐδὲν περιμένω ἐκ τῆς γενναιοδωρίας σας καὶ υμεῖς λοιπὸν μὴ περιμένετε οὐδὲν ἐκ τῆς ἐμῆς διότι ἐν μόνον μέτρον γνωρίζω, τὸ μέτρον τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεφθέν. Δὲν εὐρίσκεσθε λοιπὸν ἐδῶ εἰ μὴ ὑπὸ τὸν τίτλον δωρητηρίου καὶ ἐπειδὴ ὁ δωρητῆς διέθετε τὴν περιουσίαν του ἐπὶ τῇ πεποιθήσει, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπέθανε καὶ περὶ τούτου μαρτυρεῖ τὸ δωρητήριον ἔγγραφο· ἐπειδὴ ζῶ, ἡ οἰκία αὕτη δὲν εἶναι πλέον ἰδική σας, εἶναι ἰδική μου.

— That is the question, ὑπετονθόρισεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ συνοψίζων ἐν τρισὶ λέξεσιν ὅ,τι ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ Σκισσπέρου.

— Ἄ, ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Βωμπέρ μετὰ τῆς πικρίας διαψευθείσης ἐλπίδος, δὲν εἴθε ὁ Βερνάρδος, δὲν εἴθε ὁ υἱὸς τοῦ παλαιοῦ μας φίλου.

— Κυρία βαρωνίς, ἀπήντησεν ἀποτόμως ὁ νεανίας, δὲν εἶμαι εἰ μὴ στρατιώτης, καὶ ἡ νεότης μου ἀρχίσασα εἰς τὰ στρατόπεδα, ἔληξεν ἐν μέσῳ τῶν ἀνδρῶν στεπεπῶν τῆς Σιθηνίας. Τὰ πεδία τῆς μάχης καὶ αἱ παγετώδεις καλύβαι τοῦ Βορρᾶ, ἰδού μέχρῃ τοῦδε αἰ μόναι αἴθουσαι εἰς ἄς ἐ-

σύγκρασα. Οὐδὲν λοιπὸν γνωρίζω ἐκ τῶν τοῦ κόσμου καὶ πρὸ δύο ἡμερῶν δὲν ὑπόπτειον οὔτε τοῦ δόλου, οὔτε τὰς προδοσίας αὐτοῦ· διότι πιστεύω ἐμφύτως εἰς τὴν τιμὴν, εἰς τὴν εὐλικρίνειαν, εἰς τὴν ἀφοσίωσιν, εἰς τὴν τιμιότητα, εἰς ὅλας τὰς εὐγενεῖς καὶ γενναίας ὁμάδας τῆς ψυχῆς. Κατὰ τὴν ὥραν δὲ ταύτην, ἂν καὶ ἡ ἐξανισταμένη καρδιά μου προσπαθῇ ν' ἀμφιβάλλῃ εἰσέτι ἂν ἡ πανουργία, ὁ δόλος, ἡ ἀπάτη, δύνανται νὰ κρυφθῶσι τόσον ἐπιτυχῶς, τί νὰ σᾶς εἶπω, κυρία μου, δὲν πιστεύω εἰς τὴν εὐλικρίνειάν σας.

— Αἱ! κύριε, ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Βωμπέρ, δὲν εἴσθε ἡ μόνη εὐγενὴς καρδιά, ἡ ὑπακούσασα εἰς τὰς παραίνεσεις τῶν κακῶν καὶ ἧς ἡ συκοφαντία ἐκλόνησε τὰς ἱεράς πεποιθήσεις· ἀλλ' εἰσέτι, πρὶν ἀποφασίσητε ἂν πρέπη νὰ μᾶς μισήτε, βεβαιώθητε πρότερον ἂν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ μᾶς ἀγαπήσητε.

— Ἀκούσατέ με, κυρία, ἀπήντησεν ὁ Βερνάρδος σπεύδων νὰ τελειώσῃ· ἔπρεπε νὰ ἐννοήσητε, ὅτι ὅσον περισσοτέραν δεξιότητα μεταχειρίζεσθε, τόσον δυσκολώτερον θὰ κατορθώσητε νὰ μὲ πείσητε. Ἐννοῶ νῦν πῶς ὁ ἀτυχὴς πατήρ μου ἐσαγηνεύθη ὑπὸ τόσων γοήτρων· διότι ὑπῆρχον στιγμαὶ καθ' ἃς μὲ ἐφοβήσατε.

— Μεγάλην τιμὴν μοὶ κάμνετε, κύριε, ἀνεφώνησε γελῶσα ἡ βαρωνίς· δὲν εἶπετε ποτὲ βεβαίως τὸ αὐτὸ διὰ τὰς σφαίρας καὶ τὰς λόγχας τῶν ἐχθρῶν.

— Μάλιστα, μάλιστα, προσέθηκεν ὁ μαρκήσιος, ἠξεύρομεν ὅτι εἴσθε ἥρωας.

— Καταταχθεὶς ἐθελοντῆς ἐν ἡλικίᾳ δέκα ὀκτῶ ἐτῶν, εἶπεν ἡ βαρωνίς.

— Ὑπαξιωματικὸς τῶν Οὐσσάρων, ἐν ἡλικίᾳ δέκα ἐννέα, ἐξηκολούθησεν ὁ μαρκήσιος.

— Ἰλαρχος, τρία ἔτη μετὰ ταῦτα.

— Διακριθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος εἰς Βαγράμ.

— Λαθὼν τὸ παράσημον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς μετὰ τὴν μάχην τῆς Βολοντίας, ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Βωμπέρ.

— Ἄ! δὲν δύναται τις νὰ εἶπῃ τὸ ἐναντίον, προσέθηκεν ὁ μαρκήσιος βυθίζων ἀποφασιστικῶς τὰς χεῖράς του ἐντὸς τῶν θυλακίων τῆς περισκελίδος του, πρέπει ν' ἀναγνωρίσῃ τις ὅτι ἦσαν τολμηροὶ στρατιῶται.

— Ἀρετὰ εἶπομεν, ἀπήντησεν ὁ Βερνάρδος, ἐκπλαγεὶς πρὸς στιγμὴν. Κύριε μαρκήσιε, σᾶς δίδω ὀκτῶ ἡμερῶν προθεσμίαν, ὅπως κενώσητε τὴν θέσιν· ἐλπίζω δὲ ὅτι χάριν τῆς ἀριστοκρατικῆς ὑμῶν ὑπολήψεως, δὲν θὰ μὲ φέρετε εἰς τὴν δυσχρεστον θέσιν νὰ καταφύγω εἰς δικαστικὰς ἐπεμβάσεις.

— Ὁ νεανίας οὗτος μοὶ ἀρέσκει! ἀνεφώνησεν ἐν τῇ εὐλικρίνειᾳ του ὁ μαρκήσιος, μὴ ἀναγκαιζόμενος τὴν φορὰν ταύτην ὑπὸ τῆς κυρίας Βωμπέρ, ἥτις ἐνόησασα ὅτι ὁ Βερνάρδος ἔβαινεν ἀπαρεγκλίτως πρὸς τὸν σκοπὸν του, ἀφῆκε πλέον

τοὺς χαλινούς καὶ τῷ ἐπέτροψε νὰ σφραγισθῆται κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ. Διάβολε! ὁ νεανίας οὗτος μοὶ ἀρέσκει. Κυρία Βωμπέρ, σᾶς ὀρκίζομαι ὅτι ὁ νεανίας οὗτος εἶναι θελκτικώτατος. — Νεανία, θὰ μείνητε ἐδῶ, θὰ μισήσωμεν, θὰ ἀποσφραφῶμεν ἀλλήλους, θὰ ἀναφερθῶμεν εἰς τὰ δικαστήρια, θὰ κάμωμεν τὸν κόσμον ἄνω κάτω, ἀλλά, μὰ τὸν Θεόν, δὲν θὰ ἀποχωρισθῶμεν ἀλλήλων. Γνωρίζετε τὴν ἱστορίαν τῶν δύο ἐχθρικῶν πλοίων τῶν συναντηθέντων ἐν τῷ ὠκεανῷ; Τὸ ἐν δὲν εἶχε πυρρίτιδα, τῷ ἐδάνεισε λοιπὸν τὸ ἔτερον καὶ ἀμφοτέρω, ἀφοῦ ἐπὶ δύο ὥρας ἐκανονοβολοῦντο ἀμοιβαίως, διηνοίγησαν καὶ κατεποντίσθησαν. Οὕτω θὰ συμβῇ καὶ εἰς ἡμᾶς. Ἐρχεσθε ἐκ τῆς Σιβηρίας, καὶ ὑποθέτω ὅτι οἱ Τάρταροι σᾶς ἀφῆκαν μὲν νὰ φύγητε, ἀλλὰ δὲν σᾶς ἐφόρτωσαν μερῶν βία φοβούμενοι μὴ σᾶς δώσωσι πολὺ βάρος καὶ βραδύνουσιν οὕτω τὴν ὁδοιπορίαν σας. Σᾶς λείπει λοιπὸν ἡ πυρρίτις· ἀλλ' ἐγὼ θὰ σᾶς δώσω, σᾶς ὑπόσχομαι πρὸς τούτους καὶ διασκεδάσεις, ὥστε ἐνῶ οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες, οἱ ἐπίτροποι καὶ οἱ δικηγόροι μας θὰ ἐξακοντίζωσι κατ' ἀλλήλων βρόμβους καὶ θρούζια, ἡμεῖς ἐδῶ θὰ κυνηγῶμεν τὰς ἀλώπεκας, θὰ ζῶμεν φαιδροὶ καὶ ἀμέριμοι, θὰ πίνωμεν τοὺς οἴνους μας· καὶ ἐγὼ μὲν θὰ φιλοξενουμαι παρ' ὑμῖν, σεῖς δὲ παρ' ἐμοί. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι ἀδύνατον δίκῃ καλῶς ἐξαγομένη, νὰ μὴ διαρκῆσῃ εἰκοσιν ἔτη, θὰ ἔχωμεν οὕτω πλήρη τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσωμεν καὶ νὰ ἐκτιμῶμεν ἀλλήλους· ἴσως δὲ ἐπὶ τέλους ἀγαπηθῶμεν ἀμοιβαίως καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τὸ μέγαρόν μας, οἱ κῆποι μας, τὰ δάση μας, οἱ ἀγροὶ μας, οἱ λιμῶνές μας καὶ αἱ ἐπαύλεις μας πωληθῶσιν ὅλα, ὅπως ἐπαρκέσωσιν εἰς δικαστικὰ ἔξοδα, τότε τίς οἶδεν, ἴσως ἐναγκαλισθῶμεν ἀλλήλους.

— Κύριε μαρκήσιε, ἀπήντησεν ὁ Βερνάρδος, ὅστις δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὸ μειδίαμά του, βλέπω εὐχαρίστως ὅτι ἐλάβετε ἐν φαιδρότητι τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι νὰ τὰ λάβω ἐγὼ σοβαρότερον· διότι δὲν ὑπάρχει γωνία ἐκ τῶν γαιῶν τούτων, ἣν ὁ πατήρ μου δὲν ἐπότισε διὰ τοῦ ἰδρώτος καὶ τῶν δακρύων του· δὲν ἀρμόζει λοιπὸν νὰ κάμω τὰ μέρηταῦτα θέατρον κωμωδίας.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, χαιρετήσας ψυχρῶς, διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν. Ὁ μαρκήσιος ἐννοήσας τὸ ἀνοφελὲς τῆς ἀντιστάσεως, ἔκαμε χειρονομίαν ἀπελπισίας, ἡ βαρωνίς ἐμυκήθη ἐν τῇ καρδίᾳ της, ὡς λέαινα, ἀφ' ἧς διέφυγεν ἡ λέια. Ἐὰν δὲ ὁ Βερνάρδος ἀναχωρῶν ἐλάβηκεν ἐντὸς τῶν θυλακίων του τὰς ἰδιοκτησίας ὅλας τῶν Λασεγλιέρ, τὰ δύο ἐκεῖνα πρόσωπα δὲν ἤθελον ἐκφράσει περισσοτέραν φρίκην.

Ἄλλ' ἐν βῆμα εἰσέτι καὶ τὸ πᾶν ἐτελείονε διότι ὁ Βερνάρδος ἔμελλε νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τῆς αἰθούσας· ἡ θύρα ὅμως ἐκεῖνη ἠνοίχθη μόνη της καὶ ἡ δεσποινὴς Λασεγλιέρ εἰσῆλθεν.